

ציר: מעורבות, שותפות ואחריות

אגף תכנים, תוכניות,
הכשרה והשתלמויות

משרד החינוך

התפתחות אישית ומעורבות

חברתית

יחידת שיעורי חינוך לביתה י'
להכנה להתנסות המעשית

"יסוד האושר הוא: אהבת
האמת בשכל, אהבת היושר
בחיים, אהבת היופי ברגש,
אהבת הטוב במעשה"
הרב קוק

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

1. ציר מהלך

שיעור 1

שיעור 2

שיעור 3

2. חומרי עזר

- מיומנויות
- ערכים
- פרקטיקות
- חומרי הוראה
- מקורות
- בין תחומי
- נתונים

מבוא למורה

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

3.

ציר: מעורבות שותפות ואחריות
יחידת שיעור חינוך לכיתה י'

יחידה זו עוסקת בהכנה להתנסות המעשית בתוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית". ביחידה נכיר את הקהילה ואת צרכיה החברתיים. נפתח בהתבוננות מחודשת ומעמיקה בסביבה הקרובה ולאחר מכן נתאם בין הציפיות של בני הנוער מההתנסות המעשית לבין צורכי הקהילה. נציע מגוון דרכים לחשיפת מקומות להתנסות מעשית, נדון במושג "איכות חיים" ונבחן את איכות החיים ביישוב וכיצד, באמצעות הפרויקט הקבוצתי, בני הנוער יכולים לתרום לשיפור.

היחידה מחולקת לשלושה שיעורים:

שיעור 1 - עומק ההתבוננות

שיעור 2 - זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 3 - איכות חיים הלכה למעשה

בנוסף, מוגשים במצגת זו רעיונות לחשיפת מקומות ההתנסות המעשית

4.

מטרות ושיקולים לבחירה

מטרת היחידה - להכין את התלמידים להתנסות מעשית בתוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית". ביחידה זו, המיקוד הוא בהתבוננות בקהילה, בזיהוי צרכים חברתיים ובתיאום ציפיות עם בני הנוער.

נושא היחידה: התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית

הכנה להתנסות המעשית

ערכים

- כבוד האדם והמשפחה
- צדק חברתי וערכות הדדיות

מיומנויות

תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית

פרקטיקות

1. פיתוח נקודות מבט מגוונות
2. הכרת השונה
3. עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

תקציר: בהתנסות המעשית בתוכנית המעורבות החברתית שני רכיבים. **רכיב ראשון:** התנסות אישית בתרומה ושירות בקהילה. **רכיב שני:** הקמת מיזם חברתי לאחר התבוננות של התלמידים חיהוי צורך בשינוי או במעשה שיתרום לשיפור חברתי. בשיעור זה נמחיש למשתתפים עד כמה התבוננות מעמיקה בסביבה שבה אנו חיים יכולה להשפיע על ההתנהלות שלנו כפרטים וכקבוצה וכיצד חקר הסביבה הקרובה לנו עשוי להציף את הצרכים החברתיים שבה.

לפני השיעור

יום או כמה ימים לפני השיעור, המנחה יבקש מהמשתתפים:

עליכם לצלם 5-6 תמונות בסביבת ביתכם או בסביבת בית הספר. חשוב שהמקום יהיה מוכר למשתתפים. יש להביא את התמונות (אפשר בסלולרי) לשיעור. ביצוע המשימה הכרחי לקראת הפעילות המוצעת במערך זה.

פתיחה

המנחה יקרין למשתתפים את [הסרטון Assumptions](#) ושאל: כיצד לדעתכם מתקשר סרטון זה לנושא המעורבות החברתית?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות:

מודעות עצמית, הכוונה עצמית
מיומנות קוגניטיבית:
חשיבה יצירתית

כבוד האדם

צדק חברתי וערכות הדדית

פיתוח נקודות מבט מגוונות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

מהלך הפעילות

1. המנחה יאמר למשתתפים שהוא עומד להקרין להם תמונה במשך חצי דקה. עליהם להתבונן היטב בתמונה ולנסות לזכור את מרב הפרטים, אסור לכתוב אותם. המנחה יקרין למשתתפים את התמונה במשך 30 שניות, ולאחר מכן יבקש מהמשתתפים לתאר את התמונה לפרטים.

2. המנחה יקרין תמונה זהה לראשונה, אלא שכמה מן הפרטים בה מסומנים.

המנחה ישאל את המשתתפים באילו מהפרטים המסומנים הם הבחינו **רק בהקרנה השנייה** (להתייחס לצבעים, לגדלים, לדמויות, למבנה וכו') ומדוע, לדעתם, הם לא הבחינו בפרטים אלו בהקרנה הראשונה (המבט היה חטוף, חלק מהפרטים קטנים מאוד, חלק מהם שוליים בתמונה).

3. המנחה יבקש מכל זוג תלמידים להתבונן במשותף בתמונות שצילמו לפני השיעור ולאתר כמה שיותר פרטים שלא ראו בהתבוננות ראשונה, אלא רק לאחר התבוננות מעמיקה.

4. המנחה יערוך דיון במליאה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגטלית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

ערכים

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות

פרקטיקות

פיתוח נקודות מבט מגוונות, הכרת השונה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

שאלות לדיון

- מה הקשר בין התרגיל שבו הוצגה לכם התמונה לתרגיל שבו בחנתם את הצילומים שצילמתם?
- אילו פרטים נגלו לכם בהתבוננות מעמיקה בתמונות שצילמתם? שתפו בקצרה.
- האם ייתכן שיש דברים שמתרחשים בסביבתכם שאינכם מבחינים בהם? מדוע לדעתכם?
- איזו השפעה יש לחוסר ההבחנה בפרטי הסביבה על החיים שלכם לטווח קצר ולטווח ארוך?
- מדוע חשוב להבחין בפרטים?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית
מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגטלית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות

פיתוח נקודות מבט מגוונות,
הכרת השונה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

עומק ההתבוננות

שיעור 1

סיכום

בפעילות זו ראינו שהתבוננות מעמיקה חושפת פרטים שלא רואים במבט חטוף. התבוננות מעמיקה בסביבה הקרובה שלנו, גם אם נדמה לנו שהיא מוכרת וידועה, תסייע לראות את האחר. בתוכנית התפתחות אישית ומעורבות חברתית ננסה לאתר צרכים בסביבה הקרובה ולתת להם מענה בהתנסות האישית והקבוצתית.

המנחה יקרין את הסרטון ידיים בכיסים.

שאלות לסיכום

- כיצד הסרטון מתקשר לנושאים שעלו בפעילות? (כאשר האיש הרים את הראש והסתכל סביבו, הוא ראה דברים שלא ראה קודם. כאשר הוא ראה אותם, הוא הושיט יד לעזרה).
- התבוננו שוב בתמונות שאתם או חבריכם צילמתם, האם אתם מזהים בהן צורך של אדם או של מקום? האם אתם מזהים כיוון לעשייה חברתית?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדית

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

שיעור 2

זה נהנה וזה לא חסר

תקציר: בפעילות זו נדון בחיבור בין הצרכים האישים של בני הנוער לצרכים של הקבוצה והקהילה. נסייע בבחירה מושכלת של בני הנוער להתנסות אישית בתכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית ונרחיב את נקודות המבט שלהם לצרכי החברה והקהילה. יש חשיבות לכך שבעת בחירת מקום ההתנסות תהיה הלימה בין הציפיות והרצונות של הנערים המתנסים במעורבות חברתית לבין הצרכים החברתיים והקהילתיים.

פתיחה

המנחה יקרין למשתתפים את הסרטון מתוך הסדרה "חברים": [Selfless Good Deed](#) (מעשה טוב ולא אנוכי)

שאלות לדין פתיחה

- מה דעתכם על טענתו של ג'ואי: בכל מעשה טוב ישנה אנוכיות?
- לדעתכם, מה חשוב יותר בהתנסות המעשית - התרומה האישית לבני הנוער בהתנסות או התרומה לקהילה?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

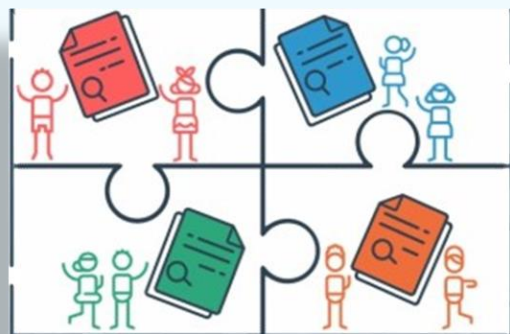

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 2

מהלך הפעילות

הפעילות תתקיים בסגנון ג'יקסו. בשיטה זו, התלמידים בסבב הראשון יתחלקו לשש קבוצות (קבוצות א'-ו'), כל קבוצה תדון בנושא מסוים. לאחר מספר דקות, הקבוצות יתערבבו בסבב שני לקבוצות של שישה תלמידים: בכל קבוצה יהיה נציג של כל קבוצה (א'-ו') מהסבב הראשון. [\(להסבר מפורט על השיטה\)](#).

סבב ראשון:

המנחה יחלק את המשתתפים לשש קבוצות, [כל שתי קבוצות יקבלו משימה זהה](#)

- קבוצות א+ב - צרכי בני הנוער
- קבוצות ג+ד - צרכי הקבוצה
- קבוצות ה+ו - צרכי הקהילה

כל תלמיד יתבקש לכתוב על דף את עמדת קבוצה ואת עמדתו האישית ולהגיע עם הדף לסבב השני של הפעילות.

סבב שני:

המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות מעורבות, בכל קבוצה יהיה נציג אחד מכל קבוצה מהסבב הקודם.

[כל הקבוצות יקבלו כרטיס משימה זהה](#)

במליאה:

כל קבוצה תציג את השרטוט שמילאה
[המנחה יערוך דיון בין המשתתפים](#)

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות

שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

מיומנויות

ערכים

פרקטיקות

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

שיח ערכי על בסיס טקסט

עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 2

במליאה

כל קבוצה תציג את השרטוט שמילאה במשותף ותתבקש לענות על השאלה אם יש מקום התנסות "אידיאלי" ואילו מחלוקות עלו בקבוצה.

שאלות לדיון במליאה

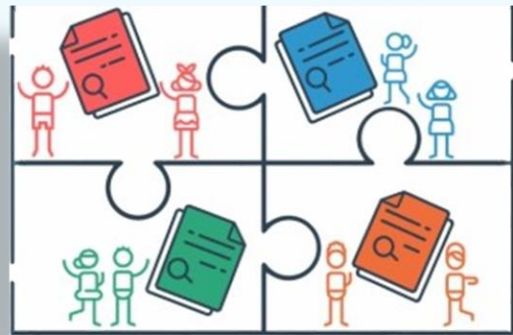
1. בבחירת מקום התנסות, למה חשוב לשים לב?
2. בהנחה שאין מקום התנסות אידיאלי, על מה לדעתכם אפשר לוותר (על הצרכים האישיים/הקבוצתיים/הקהילתיים)? מדוע? הסבירו את עמדתכם.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

מיומנויות

ערכים

פרקטיקות

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערבות הדדית

שיח ערכי על בסיס טקסט

עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

שיעור 2

זה נהנה וזה לא חסר

כרטיסי משימה לקבוצות א'-ו' (סבב ראשון של הפעילות):

קבוצות א' וד'

מה הכי חשוב לקבוצה בהתנסות המעשית?

1. ערכו סבב ביניכם, כל אחד יגיד מה הדבר שיגרום לו לפגוש את האנשים שאיתם יבצע את ההתנסות המעשית ולהגיד: אלו בדיוק האנשים איתם אני רוצה להיות!
2. אילו תכונות וכישורים עלו בסבב?
3. נסו להגיע להסכמה - מה הכי חשוב לקבוצה ולשותפים במהלך ההתנסות המעשית?

כל אחד מחברי הקבוצה יכתוב על דף את עמדתו האישית ואת עמדת הקבוצה לקראת החלק הבא של הפעילות

קבוצות א' ופ'

מה הכי חשוב לבני הנוער?

1. ערכו סבב ביניכם, כל אחד יגיד מה הדבר שיגרום לו להגיע למקום ההתנסות ולהגיד: "זה בדיוק מה שרציתי!"
2. חלקו את התשובות שעלו בסבב לתחומים (האם זה קשור לסוג ההתנסות, למקום התנסות, למשמעות העולה מההתנסות ועוד)
3. נסו להגיע להסכמה - מה הכי חשוב לבני הנוער במהלך ההתנסות המעשית

כל אחד מחברי הקבוצה יכתוב על דף את עמדתו האישית ואת עמדת הקבוצה לקראת החלק הבא של הפעילות

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 2

כרטיסי משימה לקבוצות א'-ו' (סבב ראשון של הפעילות):

קבוצות ה' ו'

מה הכי חשוב לקהילה ולחברה בהתנסות המעשית?

1. ערכו סבב ביניכם, כל אחד יגיד מה לדעתו הצרכים העיקריים של הקהילה עליהם בני הנוער יכולים לתת מענה במהלך ההתנסות המעשית
2. אילו סוגי פעילויות ומקומות התנסות נותנים מענה לצרכים שעלו בסבב?
3. נסו להגיע להסכמה - מה הכי הפעילות בה בני הנוער יתרמו לחברה באופן הטוב ביותר

כל אחד מחברי הקבוצה יכתוב על דף את עמדתו האישית ואת עמדת הקבוצה לקראת החלק הבא של הפעילות

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

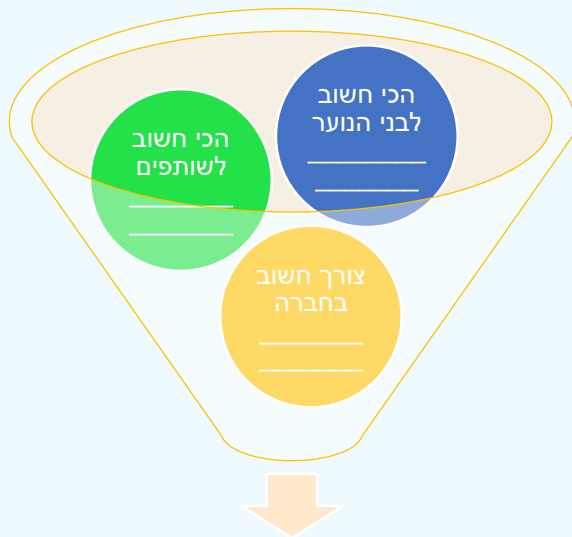

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 2

כרטיס משימה לסבב שני:

מקום ההתנסות האידיאלי הוא:

1. כל חבר קבוצה יגיד מה היה הנושא עליו דיברו בקבוצות הראשוניות ויציג את עמדתו האישית ועמדת הקבוצה.
2. נסו למלא את השרטוט המצורף -
3. האם יש מקומות התנסות אשר עונים על מירב הצרכים?
4. אילו התנגשויות עולות בין הצרכים השונים?
5. איזה צורך חשוב יותר במקרה זה, לדעתכם?
6. נסו לתאר מקום אידיאלי. לדעתכם, האם זה אפשרי?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

זה נהנה וזה לא חסר

שיעור 2

בפעילות זו עמדנו על האזון בין התרומה לחברה לבין הרווח לבני הנוער המתנסים במעורבות החברתית. גילינו שכאשר ההתנסות תורמת לחברה ולקהילה באופן משמעותי, וגם בני הנוער מרגישים סיפוק ונהנים מהעשייה - אז מקום ההתנסות יתאים להם והחווייה עבור כל הנוגעים בדבר תהיה חיובית ומוצלחת.

לסיכום

המנחה יקרא את הציטוט הבא:

" מחקרים מצביעים שאנשים שמתנדבים הם אנשים מאושרים יותר, בריאים יותר ושמחים יותר, או כפי שניסח זאת הסופר לב טולסטוי: "יותר ממה שאנחנו אוהבים אנשים על הטוב אשר עשו לנו, אנו אוהבים אותם על הטוב אשר עשינו להם" (מתוך הכתבה: "[מעגל הקסמים של הנתינה: מעשה טוב אינו מתבזבז לעולם](#)" מאת יהודית כץ, 24.3.2019 אתר הארץ)

שאלות לדיון

1. האם אתם מסכימים עם הציטוט? כיצד הדיונים שנערכו בקבוצות השונות בפעילות מחזקים או מפריכים את הטענה?
2. כיצד הציטוט ממסכת בבא קמא "זה נהנה וזה אינו חסר" מתקשר לנושא הפעילות ולדיונים שנערכו?
3. רפלקציה אישית: כיצד הפעילות תשפיע עליכם באופן אישי?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

למנחה,

- חשוב להדגיש כי על מקומות ההתנסות [חל נוהל ההסדרה](#) ולתלמידים מותר לפעול רק בהתאם לנוהל זה.
- ההצעות הבאות מיועדות לחשיפת מקומות ההתנסות שאושרו על פי נוהל ההסדרה.
- על פי רוב, חשיפת מקומות ההתנסות תיעשה במתכונת שכבתית ותנוהל על ידי רכז המעורבות הבית-ספרי.

התכנית מעודדת יוזמה אישית ובחירה במקומות ההתנסות, יחד עם עמידה בנהלים לשמירה על בטיחות ולזכאות לתעודת בגרות.

תלמיד שלא מוצא עניין במקומות ההתנסות שנחשפו בפניו על ידי רכז המעורבות, יכול להציע התנסות קרובה לליבו, אך עליה לעמוד בכל הקריטריונים ולקבל אישור של רכז המעורבות ורכז ההתנדבות הרשות.

יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

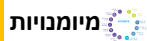
מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית,

הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית,

חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות
מחויבות לערכי מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

יום מוקד

מהלך

1. כל מקום התנסות יקבל חדר/מרחב להציג את הפעילות המתקיימת במסגרתו
2. בתחילת הפעילות, יש לתלות פלקט שעליו [רשימת אפשרויות להתנסות](#). כל משתתף יסמן ארבע תחנות בהן ירצה לצפות. אם רשימת תחנה מסוימת מלאה, המשתתף יירשם לתחנה שיבחר בעדיפות שנייה.
3. לפי סימן מוסכם (שריקה, מערכת כריזה), כל משתתף ילך לתחנה הראשונה שבה בחר.
4. לאחר מחצית השעה, עוברים המשתתפים לתחנה הבאה, וכך הלאה.

אפשרות נוספת

מארגן החשיפה יזמין נציגים לתאר את הפעילויות בהתנסות המעשית (נציג המוסד או הגוף המפעיל, תלמיד או בוגר שהתנדב בפעילות זו וכדומה). הנציגים יעברו בין הכיתות ויתארו את הפעילות המוצעת.

בהפסקה, ייערך "הייד פארק התנסות" – כל נציג יקבל שולחן להניח עליו חומרי הסברה ודפי הרשמה ויענה על שאלות התלמידים הניגשים אליו.

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה יום מוקד

המוסדות הקולטים יכולים להיות מיוצגים על-ידי נציגי המוסדות, מתנדבים בוגרים, תלמידים מבית הספר בשכבה בוגרת יותר או נציגות מהתחום בו מתבצעת ההתנסות. במידה ואין נציגות ממקום ההשמה, אפשר להציג סרטון בנושא ולדון במשמעות התרומה לתחום זה.

יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

משך הצגת כל פעילות: חצי שעה.

דוגמה לטבלה למילוי:

תחנות מידע ופעילות

כל משתתף מתבקש לרשום את שמו
בארבע תחנות שונות בשעות פעילות
שונות.

שעה	מד"א	חניכה	בתי אבות	מרכזים קהילתיים	צער בעלי חיים
10.00	איתן י"א	יוני י"א	אוסק י"א	אהוד י"א	איתן י"א
	אלון י"א	יוסי י"א	שחר י"א	סילב י"א	סל י"א
	אורי י"א	דורון י"א	יהב י"א	תמר י"א	צמית י"א
	דסנה י"א	אצין י"א	הפס י"א	מיה י"א	צמית י"א
	אספ י"א	יוסף י"א	אלון י"א	צפי י"א	צמית י"א
	תומר י"א		גיא י"א	אריאל י"א	יצר י"א
10.30			אלה י"א		נועה י"א
	יוני י"א	איתן י"א	אורי י"א	אספ י"א	אלון י"א
	יוסי י"א	אלון י"א	דסנה י"א	תומר י"א	גיא י"א
	אוסק י"א	יהב י"א	דורון י"א	צמית י"א	אלה י"א
	שחר י"א	הפס י"א	אצין י"א	צמית י"א	צפי י"א
	אהוד י"א	תמר י"א	יוסף י"א	צמית י"א	אריאל י"א
	סילב י"א	מיה י"א		איתן י"א	
				סל י"א	

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית,
הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית,
חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות
מחויבות לערכי מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

שוק ההתנסויות

לקראת הפעילות

1. התלמידים מקבלים [טופס מרכז של כל ההתנסויות](#) הקיימות במאגר של בית הספר. ומסמנים אילו התנסויות מעניינות אותם.
2. מכינים יחד עם הממציא, תלמידים בוגרים מביה"ס ונציגי מקומות ההתנסות דוכני תצוגה בחצר בית הספר או באולם גדול. כל דוכן יהיה משולט בשם ההתנסות.
3. מחלקים לכל [תלמיד פנקס אישי לריכוז המידע](#).

החשיפה

- ג. התלמידים מסתובבים בין הדוכנים שהם בוחרים. כל תלמיד מרכז את מידע בפנקס שקיבל לפני הפעילות.

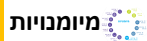
משך הפעילות: כשעתיים

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

שוק ההתנסויות

דוגמה לטופס מרכז (יש להכין טופס מדויק ככל האפשר למסגרות
המוצעות)

אפשרויות בחירה למקום התנסות	סמן V במקומות שמעניינים אותך	ציין לפחות 2 סיבות מרכזיות לבחירתך.
מד"א (נוער מגן דוד אדום)		
בית אבות (חניכה של אזרחים ותיקים)		
המרכז להצלת בעלי חיים (טיפול בבעלי חיים)		
תנועת נוער (צופים, הנוער העובד והלומד וכו')		
שחקים (נוער משטרה)		

יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית,
הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית,
חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות
מחויבות לערכי מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

פרקטיקות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים
להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

שוק ההתנסויות

דוגמה לפנקס

שם מקום ההתנסות _____

מה עושים שם? _____

ימי הפעילות בשבוע? _____ שעות _____

למה זה מוצא חן

בעיניי? _____

שם מקום ההתנסות _____

מה עושים שם? _____

ימי הפעילות בשבוע? _____ שעות _____

למה זה מוצא חן
בעיניי? _____

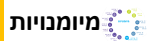
יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית,
הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית,
חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות
מחויבות לערכי מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מתודות מוצעות לחשיפת התלמידים להזדמנויות להתנסות אישית בקהילה

סינמטק

לקראת הפעילות
מבקשים מתלמידי י"א – י"ב להכין 2 דקות סרט תדמית על מקום
ההתנסות שהם היו בו.

- החשיפה**
1. מקרינים בסבב 4 סרטים.
 2. לאחר ההקרנה, יעלו נציגי התלמידים הבוגרים ואיש קשר של מקום
ההתנסות לפאנל שאלות ותשובות
 3. כל חצי שעה, סבב נוסף של ארבעה סרטים ופאנל

אפשרות נוספת: להקרין ברצף 8 סרטים ואז להעביר קבוצת תלמידים
לחדר אחר שבו ינוהל פאנל של נציגי הסרטים + אנשי קשר.

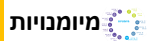
יום מוקד

שוק
ההתנסויות

סינמטק

מיומנות תוך אישית: מודעות עצמית,
הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה ביקורתית,
חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית
מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,
צדק חברתי וערכות הדדיות
מחויבות לערכי מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית.

עידוד מעורבות חברתית

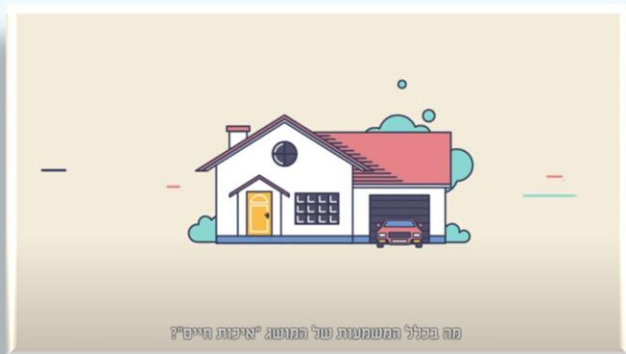

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

איכות חיים הלכה למעשה

שיעור 3

תקציר:

המטרה בדרישה לאפשר לתלמידים לפתח מזם חברתי נובעת מהצורך בחינוך לאקטיביזם ואחריות חברתית כדי שתלמידים יאמינו בכוחם לשפר את איכות החיים בקהילה ובחברה. בפעילות זו נדון במושג איכות חיים ובמרכיביו. נבחן כיצד בני הנוער יכולים לתרום, במסגרת ההתנסות המעשית, לשיפור באיכות החיים בסביבתם הקרובה.

פתיחה:

המנחה ישאל את המשתתפים:

כיצד תגדירו את המושג "איכות חיים"? נסו לתת דוגמאות הממחישות "איכות חיים" בעיניכם. המנחה יקרין אחד מהסרטונים: "[מדדי איכות חיים](#)" או "[אילת - אין עוד מקום כזה](#)" וישאל: נוסף על התחומים שנזכרו בסרטון, אילו עוד תחומים מרכיבים איכות חיים?

לדוגמה: נגישות, תברואה, בריאות ורפואה, נופש ופנאי, תנאי דיור, גינון ואסתטיקה, מערך שירותים עירוניים המותאם לצרכים השונים של קבוצות שונות בקהילה, מערכות יחסים, מדדים דמוגרפיים, ביטחון, שביעות רצון בנושאים שונים

המנחה ישאל:

לדעתכם, במי תלויה איכות החיים?

לדעתכם, על מי מוטלת האחריות לספק איכות חיים?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

איכות חיים הלכה למעשה

שיעור 3

מהלך הפעילות (חלק ראשון)

1. המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות של ארבעה.
2. כל קבוצה תבחר תחום אחר של איכות חיים, מהנושאים שעלו בתחילת הפעילות.
3. כל קבוצה תכין מחוון לבחינת איכות החיים בתחום בו בחרה, בהתאם לסביבת מגוריהם (סוג היישוב, אופי האוכלוסייה וכדומה). לרשותכם כלי עזר לבניית מחוון ודוגמה למחוון
4. המנחה יבקש מכל קבוצה לתכנן מאילו מקורות יוכלו לקבל מידע שיענה על השאלות שהם העלו ולתכנן באיזו דרך יציגו את המידע, המחוון והמיפוי שיערכו עד לשיעור הבא לפני הכיתה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות

שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

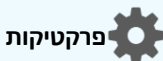

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

מהלך הפעילות (חלק שני, יכול להיות בשיעור עוקב)

1. כל קבוצה תציג את המיפוי של אחד ממרכיבי איכות החיים שערכה.
2. המנחה יפזר בחדר שלטים שעליהם רשומים מרכיבים שונים של איכות חיים. כל תלמיד יבחר במרכיב אחד שעליו הוא רוצה להשפיע ועמוד על יד השלט שעליו מרכיב זה רשום

בקבוצות

3. כל קבוצת תלמידים שבחרו תחום זהה יקבלו משימה קבוצתית. במשימה זו יתבקשו התלמידים להעלות רעיונות לשיפור איכות החיים בתחום בו בחרו. העיסוק בדרכים ליישום, יעשה בפעילות נפרדת.

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

איכות חיים הלכה למעשה

שיעור 3

כלי עזר לבניית מחוון לבחינת איכות חיים

התחום אותו נבחן:

1. **בכתיבת מחוון, נתייחס למצב הרצוי בתחום.** ננסה לתאר את המצב המיטבי של התחום (למשל: תחבורה ציבורית – "יש תחבורה ציבורית לכל מקום ביישוב והיא נגישה לכל התושבים") ולפי מצב זה, נבחן את הקיים בסביבה שלנו.
2. **ערכו סיעור מוחות של כל מה שקשור לתחום,** באופן ישיר ובאופן עקיף. (למשל: נגישות לבעלי מוגבלויות – האם יש התייחסות גם לבני המשפחות של בעלי המוגבלויות, האם יש התייחסות לכל סוגי המוגבלויות וכיו"ב)

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

דוגמא למחוון למיפוי

מיצוי הפוטנציאל הטמון באוכלוסיות בעלות כישורים והישגים ייחודיים

מצב מושלם	מצב טוב	מצב סביר	טעון שיפור	מצב גרוע ממש
לכמה סוגי אוכלוסיות ייחודיות יש מענה ביישוב	יותר מ-8 (למשל: ספורטאים מצטיינים, אמנים, מחנכים, אקדמאים, עובדים מצטיינים בעיר, חיילים מצטיינים)	6-8 סוגי אוכלוסיות מקבלים מענה	3-4 סוגי אוכלוסיות מקבלים מענה	רק 1-2 סוגי אוכלוסיות מקבלים מענה
דרכים לעידוד הצטיינות	מתן תגמולים הולמים וכל התושבים יודעים על כל המצטיינים ועל כל אפשרויות התגמול	יש תגמולים על הצטיינות ויש פרסום סביר של תחומי ההצטיינות	ישנם טקסים ותגמולים אבל לא מספיק	יש הוקרה למצטיינים אבל אינה נעשית בפומבי
שירותים הניתנים לאוכלוסיות המצטיינות	כל האוכלוסיות מקבלות מענה וכל הזמן יש חידושים	כל האוכלוסיות מקבלות מענה הולם	חלק מהאוכלוסיות מקבלות מענה חלקי לצרכיהם	מעט מהאוכלוסיות מקבלות מענה חלקי לצרכיהם
מפגש בין אוכלוסיות מצטיינות לשאר התושבים	יש מפגשים קבועים וסדירים המעצימים את המצטיינים ומעשרים את שאר האוכלוסייה	יש פעילויות ופרויקטים המפגישים את המצטיינים עם התושבים	יש מעט פעילויות ופרויקטים המפגישים את המצטיינים עם התושבים, למשל בחגים או טקסים	רק כשיש אירוע מיוחד מאד משתפים את שאר התושבים (למשל – זכייה באליפות או תחרות בינ"ל)

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

איכות חיים הלכה למעשה

שיעור 3

משימה קבוצתית (לחלק השני של הפעילות)

ראשת העיר החדשה, שנבחרה זה עתה לראשות העיר, ביקשה להיפגש אתכם. בכל נאומיה במערכת הבחירות, היא דיברה על איכות החיים בעיר ועל השפעת בני הנוער, דור העתיד, על איכות החיים. כעת, משנבחרה, היא פנתה אליכם וביקשה מכם לסייע לה ולהציע מה צריך לעשות לקידום איכות החיים בעיר. היא ביקשה שתעלו רעיונות שאתם יכולים ליישם. היעזרו בכומר היצירתי שלכם. שימו לב שהפעילות שתציעו צריכה לענות על הצרכים של הקהילה, אך גם להתאים לכישורים ולמיומנויות שלכם.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שימו לב לנקודות אלו:

1. מה באמת הייתם רוצים לשנות או לקדם? מדוע?
2. העלו רעיונות רבים ככל האפשר. היו אסוציאטיביים.
3. איזה מידע אתם צריכים כדי שתוכלו לזהות את הסיבות לנושא שבחרתם? וכיצד ניתן להשיג אותו?
4. האם תוכלו להתמקד ברעיון אחד שיהיה מוסכם על כולם? כיצד תחליטו באיזה רעיון להתמקד?
5. באיזה ממרכיבי איכות החיים, עוסק הרעיון שלכם?
6. אילו כישורים ומיומנויות נדרשים מכם על מנת ליישם את הרעיון שלכם?
7. האם יש בכם הכישורים והמיומנויות שציינתם?
8. מהם הצעדים שעליכם לעשות כדי לזהות את הדרכים האפשריות לשינוי וקידום הנושא שבחרתם?

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

איכות חיים הלכה למעשה

שיעור 3

סיכום

בפעילות זו גילינו שהמושג איכות חיים מורכב מתחומים שונים הקשורים לאורח החיים היומיומי של הקהילה. איכות החיים נבחנת באפשרויות השונות שיש לתושבים למצות את היכולות והרצונות שלהם, יחד עם תנאי חיים בסיסיים המאפשרים לחיות ברווחה ובכבוד. בפעילות בחנו את איכות החיים ביישוב שלנו והצענו דרכים לשיפור.

שאלות לסיכום

- כל קבוצה תציג את הנושא שבחרה לשנות או לקדם ואת הסיבות לבחירה זו.
- מהם הצעדים שעליכם לנקוט כדי להגיע לגיבוש של תכנית אפשרית לקדם את הנושא שבחרתם? (לאחר שכל הקבוצות הציגו מומלץ לנסות לבחור 2 נושאים מסך הנושאים שעלו למימוש כפרוייקט קבוצתי של הכיתה)
- בתחילת הפעילות שאלנו על מי מוטלת האחריות לאיכות החיים, האם בעקבות הפעילות גיבשתם עמדה אחרת?
- האם למדתם על עצמיכם ו/או על חבריכם משהו חדש במהלך הפעילות?

אפשר להקרין לסיכום את הסרטון "[Everything is Awesome](#)" מתוך הסרט "לגו", או "[Everything is great](#)" מתוך הסרט "חבובות". הקליפים מציג באופן הומוריסטי עיר שהכל בה כביכול מושלם.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנות תוך אישית: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

שיח ערכי על בסיס טקסט

עידוד מעורבות חברתית

